

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto 3. števil - Cena 6lir - 4 jugolire - 2.50 din Poština plačana v gotovini TRST sobota, 3. maja 1947 UREDNIŠTVO in UPRAVA: PIAZZA GOLDONI št. 1 - 1. Tel. št.: Ur. 93806, 93808 Upr. 93807. Rokopis se ne vračajo

Začasna vlada STO-ja mora biti izraz potreb in volje našega ljudstva, ki bo izvedla resnično demokratične volitve!

Tov. L. GASPARINI.

VELICASTNA ZMAGA NAPREDNEGA LJUDSTVA

BODOČNOST JE NAŠA!

Preko 200.000 Slovencev, Italijanov in Hrvatov Tržaškega ozemlja je z mogočno prvomajsko proslavo po tržaških ulicah manifestiralo svoje bratstvo in odločnost v borbi za demokracijo, neodvisnost in kruh ter v svoji ogromni večini jasno pokazalo fašistični drhali, da je vsa izzivanja, bombe in teror ne bodo rešili

Ze dogodki na predvečer Prvega maja, ob priliki baklade, so dokazali, da so tržaški fašisti in neofašisti za vsako ceno hoteli manifestacije terorizirati in storiti vse, da množice ne bi bile tako številne, kakor se je po vseh znakih in pripravah pričakovalo. Poskus, z metanjem bomb so se izjalovili. Tržaško ljudstvo je z manifestacijami Prvega maja ponovno dokazalo, da hoče biti enotno, da hoče živeti v mirnem sožitju. Dokazalo pa je predvsem, kje je večina, in kdo večino v Trstu in v tržaškem ozemlju predstavlja. Prvomajske manifestacije so bile letos lepše in veličastnejše nego one lanskega leta. Dan Prvega maja leta 1947 bo vsekakor zaradi te svoje veličastnosti prešel v zgodovino kot dan, ki pomeni prepričljivo zmago tržaških ljudskih množic nad pečico fašizma.

Slavnostno zborovanje na Velikem trgu, ki se ga je udeležilo okrog 120.000 ljudi

Kljub terorju

Naši nasprotniki, ki so od vsega začetka pripravali na prvomajsko proslavo uporabljali najprej nekakšno ideološko propagando proti nam vsem; nas učili, kaj je to internacionalizem, kaj pomenijo razne barve zastav, kaj pomenijo prvomajske proslave sploh itd. itd., ko so videli, da vse to nič ne pomaga, so začeli strašiti z eventualnimi incidenti, pozneje pa so zahtevali celo intervencijo ZVU-ja, naj vendarle prepove nošenje drugih zastav razen rdeče. Končno je pred Prvim majem njihov tisk popolnoma odkrito grozil, češ mi ne bomo odgovorni, če se kaj dogodi. To z drugimi besedami pomeni: «Le po njih!» In res so na bakladi vrgli dve bombi, o čemer smo že pisali. Na dan Prvega maja pa so se stisnili

Dokazali smo, da smo večina

Govora tov. Gasparinija in Vojmirja

Tej nepregledni množici je prvi spregovoril v italijanski gov. Gasparini Leopold, gl. urednik dnevnika «Il Lavoratore». Med drugim je dejal: «Prvi maj je predvsem praznik borbe. Letošnji Prvi maj pa je poleg tega ne samo dan delavstva, temveč vsega ljudstva. In to dejstvo moramo pokazati danes a tem, da smo okrog rdeče zastave zbrali tudi zastave vseh narodov STO-ja. To pomeni, da hočemo strniti vse zbirne ljudske sile okrog naše predhodnice — delavskega razreda. To je uspeh zadnje svetovne vojne, ki je bila v resnici narodno osvobodilna vojna. Udeležba vseh zastav vseh narodnosti STO-ja pomeni razen tega tudi bratstvo med našimi narodi, bratstvo katerega se ne bomo nikoli in nikdar odkrili. Nato je poudaril: «Mi hočemo gospodarski napredek, mi hočemo razvoj naše industrije, toda hočemo tudi neodvisnost, gospodarsko in politično. Za neodvisnost pa je potrebna demokracija, ki pomeni enotnost vseh pozitivnih sil ljudstva, pomeni dobre odnose med dvema sosednjima republikama, za to se moramo boriti za enotnost mladine, za enotnost žena, za pomiritev duhov, za bratstvo med obema narodnostima skupinama na temelju narodne enakopravnosti. Borili se bomo za takšno za-

časno vlado, ki bo izraz potreb in volje našega ljudstva, ki bo izvedla resnične demokratične volitve. Toda za vse to je treba boriti proti vsem tistim, ki hočejo razkol in sovražstvo med ljudstvi.

Nato je spregovoril v slovenski gov. Bukovec Vojmir, predsednik Enotnih sindikatov za Julijsko krajino.

Prvi maj, ki ga letos proslavlja demokratično ljudstvo vseh delov sveta v borbi za demokracijo in mir, je za nas na Tržaškem ozemlju še posebno pomemben.

Dan, ki ga delavski razred sveta praznuje v znamenju borbe za svoje osnovne življenjske pravice, v znamenju katerega se je delavski razred boril za izboljšanje svojega ekonomskega položaja in s krvo oškropil ulice delavskih središč, praznuje letos v znamenju borbe za osnovne demokratične pravice, v znamenju ohranitve in utrditve, v kravi osvobodilni borbi izvojevanih političnih in socialnih pridobitev, in v znamenju borbe za ostvarene enotne fronte vseh demokratičnih množic, za boljše bodočnost in mir na Tržaškem ozemlju.

Pred dvema letoma smo proslavili ta dan v znamenju zmage nad fašizmom, v znamenju osvoboditve naše dežele izpod okupatorjeve jarma. Letos pa proslavljamo ta veliki praznik delovnega ljudstva v

duhu najširše mobilizacije vseh demokratičnih sil Tržaškega ozemlja, v znamenju združevanja vseh demokratov v borbi za rešitev konkretnih gospodarskih in socialnih vprašanj, ki jih sedanjí položaj stavlja pred vse prebivalce Tržaškega ozemlja.

Pred nami stoje nove velike naloge. Za uresničitev boljše bodočnosti je nujno, da se vse demokratične sile — ne glede na ideološko, versko ali narodnostno opredelitev — združijo in najdejo pot enotnosti v borbi za gospodarsko neodvisnost proti vsakršnemu imperializmu, ki nas hoče gospodarsko in politično zasvojit.

V Trstu imamo politične skupine, ki skušajo rovariti proti interesom delovnega ljudstva, proti interesom najširših plasti našega prebivalstva. To kar se je zgodilo sinoči, ko so naše množice praznovalle predvečer prvega maja in bile priča svetovni atentatu, nam najjasneje dokazuje kakšne edemokrate vsegajajo te politične skupine.

Ti ljudje so zagnali strahovalno in hujskaško gonjo proti svobodi kulturnega udejstvovanja Slovencev in Hrvatov. Zagnali so kampanjo proti demokratičnim silam, ki skušajo razvijati ljudstvo, pravi interes najširših plasti našega prebivalstva. To kar se je zgodilo sinoči, ko so naše množice praznovalle predvečer prvega maja in bile priča svetovni atentatu, nam najjasneje dokazuje kakšne edemokrate vsegajajo te politične skupine.

Ti ljudje so zagnali strahovalno in hujskaško gonjo proti svobodi kulturnega udejstvovanja Slovencev in Hrvatov. Zagnali so kampanjo proti demokratičnim silam, ki skušajo razvijati ljudstvo, pravi interes najširših plasti našega prebivalstva. To kar se je zgodilo sinoči, ko so naše množice praznovalle predvečer prvega maja in bile priča svetovni atentatu, nam najjasneje dokazuje kakšne edemokrate vsegajajo te politične skupine.

Hrvatov na tem ozemlju nam narekuje, da ostanemo zvesti enotnosti z italijanskimi demokratičnimi množicami, kajti le tako domo vodilni uspešno borbo za pravice naših narodov in za boljše bodočnost Tržaškega ozemlja. Ta borba pomeni za Slovence in Hrvate borbo za narodno enakopravnost, za enakopravnost naših jezikov, za svobodo

stvo med slovenskim in italijanskim ljudstvom, za svobodo in združitev vseh demokratičnih sil, za kruh in mir!

Vsi v borbo za doseganje boljše ekonomskega položaja, za sindikalno enotnost, za enotnost vseh demokratičnih mladine in žena, za obnovu in polno obratovanje naše industrije, osnovnega vira našega bogastva in blagostanja!

Zivel prvi maj!

Zivela enotnost Slovencev, Italijanov in Hrvatov na Tržaškem ozemlju!

Zivela enotnost vseh ljudskih množic v borbi proti fašizmu in imperializmu!

Po končanih govorih se je razvila povorka. Na čelu povorke je šlo osem rdečih zastav. Sledile so italijanska državna zastava, ki jo je nosil mlad garibaldinec, in jugoslovanska zastava, ki jo je nosil mladi partizan. Zastavi sta simbolizirali težnje delovnega ljudstva po prijateljskih odnosih med obema državama. Nato so sledile tri skupne narodnih zastav s peterokrako zvezdo, tristo rdečih zastav, nato zopet slovenske, italijanske in hrvatske zastave; končno še petdeset tržaških zastav in tri bele zastave ZDTV z tržaškim grbom. Za zastavami so korakali s svojimi bojnimi prapori partizani, za njimi pa sindikalne zastave skupaj z zastavami tržaških tvornic.

so brezhibno izvajali krasno vajo po taktu Čeh-pinovega valčka. Točka je odlično uspela in nastopajoči so bili deležni vsega priznanja gledalcev. Po nogometni tekmi so nastopili še pevski zbori, ki so zapeli partizanske in ljudske pesmi.

Nagrajene skupine

Takoj po končanih telovadnih nastopih je koordinacijski odbor javil izid tekmovanja ter izročil zmagovalcem prehodne zastavice. Tekmovale so posamezne vasi med seboj, v Trstu pa psamezna društva in tovarne in končno so tek-

movali tudi okraji. Tekmovali so z ozirom na procent udeležbe telovadnega nastopa in z ozirom na število prebivalstva vasi ali število članov društva.

TRST MESTO:

Med mladinci v Trstu so dosegli prvo mesto mladinci s Kolonkova, 11,8% se jih je udeležilo prvomajskega nastopa.

Med mladinkami so dosegle tudi prvo mesto mladinke s Kolonkova (21%).

Med pionirji so bili prvi pionirji iz Lenjerja (19,1%) med pionirkami so zopet bile prve pionirke s Kolonkova (35%).

PODEŽELJE:

Mladinci: Cerovlje-Medja vas (11,22%).

Mladinke: Šempolaj (8,49%).

Pionirji: Čezarji-Koper (6,67 odstotkov).

Pionirke: Sv. Barbara (7,30 odstotkov).

TOVARNE:

Tovarna strojev.

TEKMOVANJE MED OKRAJI

Mladinci: VI. okraj Nabrežina.

Mladinke: VI. okraj Nabrežina.

Pionirji: VI. okraj Nabrežina.

Pionirke: V. okraj Milje.

Po končanih prvomajskih proslavah so se vršili v raznih delih mesta ljudske veselice. Na teh veselicah je ljudstvo zaključilo v vselem razpoloženju ob prepovedi borbenih in partizanskih pesmi svoj prvomajski praznik.

Pa tudi to ljudsko rajanje so hoteli tržaški fašisti motiti. Zvečer so vrgli petardo v Ljudski vrt, kar pa prisotnih ni motilo, da se ne bi zabavali naprej.

Tako se je končala prvomajska proslava v vselem razpoloženju in z zavestjo, da je največji praznik delovnega ljudstva na Tržaškem ozemlju krasno uspel.

Požrtvovalnost vseh

Zapisali smo, da se je slavnostnega zborovanja na Velikem trgu udeležilo okrog 120.000 ljudi. Naglasiti pa moramo, da se zborovanja samega in povorke ni udeležilo več tisočev tvarišev, ki so bili ravno ob tistem času zaposleni pri raznih pripravljalnih delih za proslavo samo.

To so bili predvsem vsi pionirji in pionirke ter mladinci in mladinke, ki so popoldne izvajali posebno telovadno točko, vsi pevci in pevke, ki so imeli dopolnilne skupne vaje za popoldanski nastop.

Posebej moramo omeniti nekaj tisoč delavcev, ki so bili popoldne zaposleni pri gradnji barak na mnogih tržaških trgih, kjer se so zvečer vršile ljudske veselice, pri čiščenju stadiona in drugih pripravah za telovadni nastop, dalje tovariši, ki so delali pri prevoznih, finančnih, informativnem, prehranbenem in drugih številnih oddelkih, kakor tudi tovariši zaposleni kot reditelji. Vsi so vestno in disciplinirano v čas vršili vsa sveto odredeno dolžnost in se samoodrževalno odrekli svoji največji želji, da se na svoj največji praznik pokažejo na tržaških ulicah pod svojimi slavilnimi zastavami.

Skupno število vseh omenjenih tovarišev in tovarišic znaša več kot 12.000.

Ob pol enajstih je z močno zastarenegega italijanske socialistične stranke v ul. Mazzini odšla skupina 150 ljudi z močnim spremstvom civilne policije v ul. M. D'Azeglio, kjer je položila venec z rdečim trakom žrtvam nacifazizma. Nato je skupina odšla v ul. Ghega in isto tako položila tam venec. Sledil ji ni nihče.

Zvečer ob 6. uri se je na trgu Unità zbralo nekaj tisoč česulov in tujcev iz Italije. Tisec je bilo tretjine zaseden. Govoril je dan Marzari. Na koncu svojega govora je celo začel moliti, da bi čim prej prišlo do združitve vseh delavcev (!). Udeleženci tega zborstva so hoteli korakati v sprevodu po Korzu, toda izredno močne policijske sile so jih razgnale s preprčljivimi sredstvi, ker povorka ni bila oblašteno dovoljena. Zvečer so imeli v gledališču Rossetti izredno predstavo «Rigolotta».

CLN in 1. maj

Medtem ko so se pripravljale naše povorke, se ob 9.30 reprezentanca šovinističnih telovadnih društev Ginnastica, Edsra, Giovinezza

Tako so končale šovinistične manifestacije, pri katerih naj bi po njihov trditvah sodelovalo delovno ljudstvo.

Mogočna povorka

Za tem prvim delom povorke, ki je tvoril njeno čelo, pa se je valila reka ljudstva: delavcev, kmetov, uradnikov, intelektualcev, žena, mladine iz vsega področja, ki bo jutri tvorilo svobodno tržaško ozemlje. Povorka je krenila čez trg Borze na Korzo, na trg Goldoni, na trg ex Impero, trg stare Mitnice, odkoder je vašji del povorke nadaljeval do igrišča pri Sv. Soboti. Seveda so skupine šovinistov in neofašistov že na trgu Borze poskušale povorko izzivati z živčanjem. To so bili tako imenovani «begunci», ki so se histerično odlikovali z znane «segorines». Seveda je bilo med temi šovinisti, tudi takih, ki so na vas to zamisljeno zmagajali z glavami človeškega poguma, da bi povedali svojim sosedom, kar jim gre. Toda za vse to se ljudstvo v povorci ni zmenilo, zavdalej se svoje sile.

Na stadionu

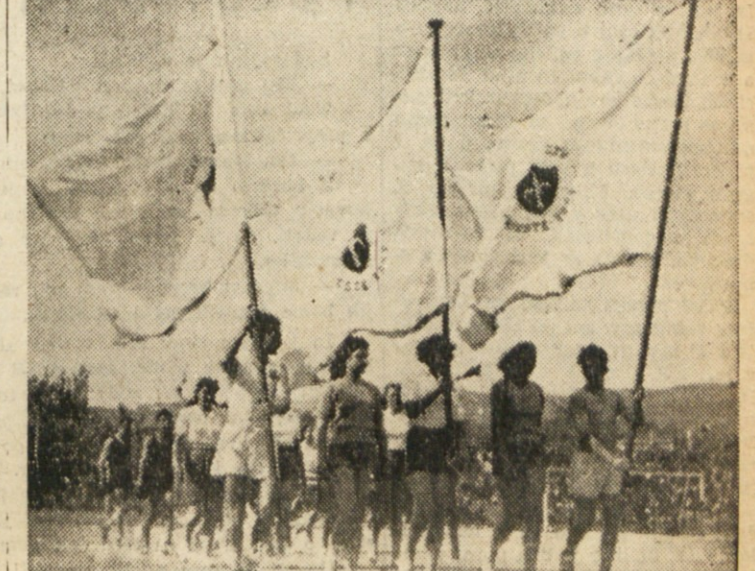
Popoldanska proslava Prvega maja pa se je vršila na stadionu pri Sv. Soboti, kjer se je zbralo okrog 60.000 ljudi, če vzamemo v obzir tudi tiste, ki niso mogli zaradi prenatrpanosti tribun in stojišč prisostvovati; prireditvi na samem stadionu, ampak so bili prisiljeni zavzeti položaje na sosednjih gričih in okolišnih hišah.

Predvsem je bilo na prvem mestu opaziti, da je prireditev organizirana z nenavadno spretnostjo in izkušnostjo. Prireditve je gladko tekla brez vsakega incidenta, brez vsake zapreke. Le tisti, kdor se je kdaj bavil z organizacijo prireditve tako velikega stila in v taki množični obliki, ve, koliko priprav in napora je bilo vloženo a strani koordinacijskega odbora in vseh sodelujočih. Izid prireditve je dokazal, da smo sposobni tudi za prireditve večjega merila.

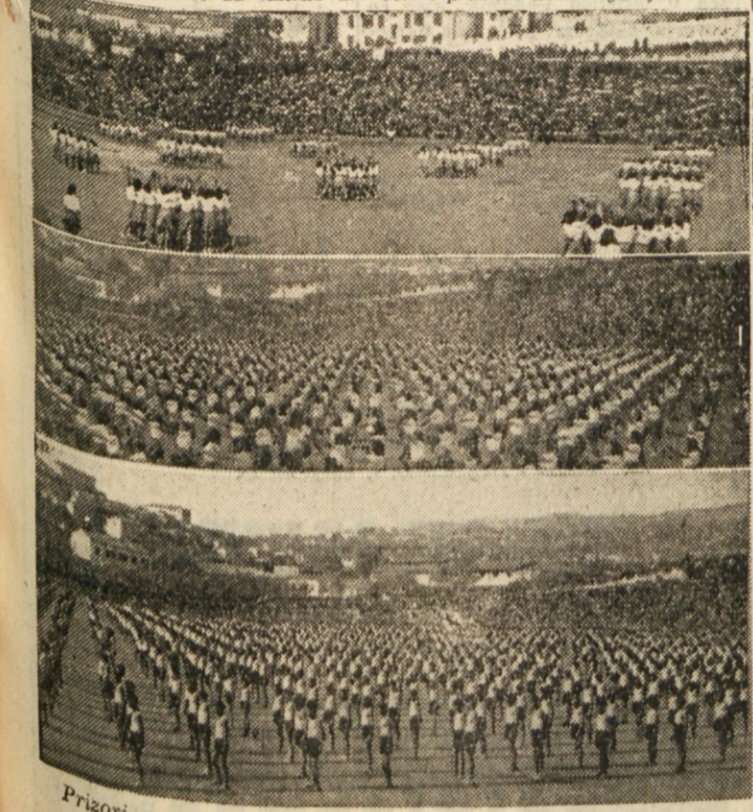
Po motoklitskih tekmah so prikorakale skupine pionirjev v belih črnatih barvah in v belih telovadnih copatah. In ti mali so pokazali, kaj so se naučili za svoj prvi maj.

Okrog 13.15 je korakala skupina partizanov po ul. Carducci in jo je

prvomajski nastop. Za pionirji so nastopile pionirke, ki so bile oblečene v zelena krilca in bele jopice. Toda niso mogle nastopiti vse hkrati, bilo jih je preveč. In tiste, ki so morale gledati, kako telovadajo druge, so bile kar žalostne. No, pa so tudi te nastopile in pokazale, kaj znajo. Ko so pionirke odhale s telovadišča so pozdravljale z ročki vseh mogočih barv, ki so vihrali v pomladanskem vetru. Za pionirkami pa so z dveh strani prikorakali mladinci. Krepro in samozvestno so stopali, saj predstavljajo napredno mladino na Tržaškem ozemlju. In kakor so odločno prikorakali na igrišče, prav tako so odločno izvajali vaje. Vaje so bile zanimive in toliko, ker smo pri njih videli gibe, kakor jih uporabljata naš delavec in kmet pri svojem vsakdanjem delu.

Zastave naših fizkulturnikov

Prizori s popoldanskega telovadnega nastopa na stadionu pri Sv. Soboti.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Prvi maj, praznik enotnosti naprednih množic v borbi za demokracijo

Kljub spletkam Delavske zbornice in prepovedi ZVU je goriško delovno ljudstvo slovesno proslavilo svoj praznik v Gradiški

Kot znano, ni šla ZVU v račun proslava goriškega delovnega ljudstva in je proslava 1. maja v Gorici preprečena. Niti Delavska zbornica ni bila za skupen nastop na proslavi v želji, da nadaljuje svojo politiko cepjenja delovnih sil, zvesta svojim sovinstniškim tradicijam.

Toda napredne množice Gorice so hotele proslaviti svoj veliki praznik in so pohitele v Gradiško, malo furiansko mestece, ki jih je čakalo vse odeto v zastave.

Prisli so oni najboljši iz Gorice, Standerja, Sovodnji, Pevme, in malo furiansko mestece so preplavile množice.

Na zborovanju so govorili zastopniki večjih strank, kakor tudi poslanec italijanskega parlamenta tov. Novella. Izmed Slovencev je govoril tov. Vižintin, ki je poudaril, da goriške demokratične Slovence in Italijane združuje dolega in krvava borba, ko so se borili pod zastavo OF proti fašizmu. Podaril je, da ima slovensko ljudstvo zaupanje v napredne demokratične sile, s katerimi se bo skupno borilo za svoje manjšinski in narodnostne pravice. «Napredni Slovenci in Italijani smo se tu zbrali, da manifestiramo našo skupno voljo, utrjevali demokracijo in se boriti proti vsem

ostankom fašizma in sovinstva», je dejal tov. Vižintin.

V Gorici sami je bilo ta dan vse tiho. Javni prostori so bili zaprti, promet je počival. Na dohodih v mesto pa so bili postavljeni bloki, na katerih je policija skrbela, da niso mogli okoliščini skozi mesto, da bi se udeležili prvomajskih proslav po drugih krajih. Tako so na primer zabranili Briceam, da niso mogli iti čez Pevmški most na mesto manifestacije bodočih državljanov nove Jugoslavije v Ajdovščini.

Delavska zbornica, ki je razbijala skoraj vsa delovna podjetja, je priredila zborovanje v kinu «Vitoš», ki se ga je udeležilo, reči in piši, 200 ljudi.

Tako so torej proslavljali na Goriškem prvi maj. Na eni strani vidimo napredne množice, ki se zaradi prepovedi ZVU zberejo v Gradiški in manifestirajo za bratsko sožitje, mir, delo, kruh, socialni napredek. Na drugi strani vidimo razbijajočo Delavsko zbornico, ki zaradi svojega sovinstva noče skupno praznovati dne delovnega ljudstva.

Zmaga Enotnih sindikatov na predvčerajšnjih sindikalnih volitvah

V sredo, 30. aprila, so bile volitve v novi združeni sindikat v Tržaški industriji znanstvenih izdelkov in v «Cantiere Giuliano». Pri Industriji znanstvenih izdelkov so Enotni sindikati dobili 364 glasov, Camera del lavoro 163. Tako dobi Enotni sindikat 3 kandidata, Camera del lavoro pa 2 kandidata v tovarniškem odboru. V strokovni skupščini pa dobi Enotni sindikat 4 delegata, Camera del lavoro 2 delegata. V «Cantiere navale Giuliano» so Enotni sindikati dobili 265 glasov, Camera del lavoro pa 265 glasov. S tem so dobili Enotni sindikati v tovarniškem odboru tri delegata, Camera del lavoro pa dva delegata. V strokovni skupščini so dobili Enotni sindikat 5 delegatov, Camera del lavoro 3 delegate.

Kakor si sledi sindikalne volitve pri zvezi delavskih strokov, tako se uveljavlja razredna zrelost tržaških delavcev. To je dokaz, da združeni sindikat dejansko razredni in da bo branil koristi vsega delavstva.

Sindikalne volitve

Danes ob 8. uri zjutraj volijo uslužbeni Banca di Sicilia in Banca di Napoli v novi združeni sindikat.

Oredni odbor za sindikalni sporazum vabi vse uslužbenke, naj se volitev udeležijo polnočestno.

Praktični učiteljski izpiti

V prvi polovici meseca maja t. l. se bodo vršili na Državnem slovenskem učiteljskem inštitutu praktični učiteljski izpiti.

Pravico do opravljanja praktičnega učiteljskega izpita imajo učitelji, ki so delovali najmanj dvajset mesecev v razredu. V to dobo se ne štejejo počitnice in dopusti, ki skupno presegajo dobo 2 mesecev.

Prijave za praktični učiteljski izpit, naslovljene na ravnateljstvo Državnega slovenskega učiteljskega inštituta, je predložiti po uradni poti potom prosvetnega odseka pristojnega okrajnega INOO.

TRIJE POLICAJI izgubili tožbo proti našemu odg. uredniku

Brata Vidmarji in Ungaro so bili med drugimi zapleteni v napad na stanovanje dr. Rutarja v Gorici dne 10. oktobra l. l. Proti omenjenim je lastnica hiše vložila ovadbo. Ker pa je naš list o zadevi poročal in imenoma navedel brata Vidmarja in Ungaro, so omenjeni po šestih mesecih vložili tožbo proti našemu odg. uredniku.

Razprava se je vršila 8. aprila. Obdolženca je zagovarjal odvetnik dr. Angel Kukanja. Na tej razpravi tožitelji sploh ni bilo. Po zaslišanju dr. Rutarja je bila razprava preločena na 15. april. Od tožiteljev sta se to pot zglasila le brata Vidmarja, tretjega pa tudi tedaj ni bilo. Na vprašanje zakaj jih na prvi razpravi ni bilo, se je eden izmed bratov izgovoril, da ni vedel, kje se vrši; drugi pa, da je sicer prišel v Trst, a da ni mogel najti sodišča (se sreča, da je pri policiji!). Razprava je bila znova preločena na 29. april. To pot so se zglasili vsi trije in pripeljali še dve priči, ki pa nista mogli v ničemer spremeniti dejanskega stanja. Eden izmed bratov Vidmarji se je na zadnji razpravi pojavil s trikoloro v gumbici, kar mu pa ni prišlo všeč.

Tožilec odvetnik Buda je zahteval opustitev, ker objava vesti, naslovljene se na dogodek prijavljen policiji, ne more biti kazniv, tudi če bi jo prizadeti smatral za žaljivo.

Ko je odvetnik Kukanja povzel besedo, so se tožitelji kljub ponovnemu opominu vedli tako nekoristno, da je sodnik ukazal, naj jih odstranijo. Ko je obramba zahtevala, je sodnik izrekel opustilo po razsodbo, ker dejanje ni kazniv, in obsesti tožitelja na plačilo sodnih stroškov.

KRONIKA

Nista imela sreče

23 letni Vogri Umberto in njegov stric Vogri Attilio sta prejšnjo noč skušala vdreti v tobakarno v ul. Rossetti 37A. Mimoidoč ljudje so ju opazili, da nista mogla izvršiti svoje namere. Vendar sta že v vlogi vrata in se pripravljala, da bi prisilila v notranjost, ko ju je policija aretirala ter prepeljala v svoj hotel.

Prijavi je priložiti:

- 1) overjen prepis diplome o učiteljskem diplomskem izpitu;
- 2) kratke življenjske podatke o službovanju, z navedbo vseh službenih mest (kraj in čas);
- 3) overjen prepis dekreta o prvi postavitvi.

Pravilno opremljene in kolikove prijave (do 30) se sprejemajo do 8. maja t. l.

Podrobnejše informacije daje prosv. odsek pri okrajnem INOO v Kopru.

O gornjem se obveščajo:

- a) vse uprave osnovnih šol v koprskem okraju;
- b) ravnateljstvo državnega učiteljskega inštituta v Portorožu.

Okrajna šolska nadzornika: Brže Rudolf in Marion Sikič.

Načelnik odseka: Venturini Oskar, s. r.

Preskrba

Delitev moka namesta kruha. Tudi za mesec maj veljajo v tem oziru tisti predpisi, kakor za april.

Ponovno opozarjamo potrošnike, da naj se drže točno predpisov in naj pazijo, da ne prepušajo pekarnem neoparjenim gredkam.

Zaključek razdeljevanja. Danes je zaključeno razdeljevanje konzerviranega mesa «Tanga», za bolnike v mestu, ki je začelo 25. pret. meseca.

Vrtnice odrezkov. Tekom današnjega dneva morajo vsi trgovci na drobno vrniti obsešnim prehranjevalnemu uradu kupone od sladkorja ZVU, papirjeve sladkorja, belih testenin ZVU, belih testenin ZVU za delavce in brezposelne, za maslo, za margarino, za riž, za krompir, za mleko, za moko, za majo, za izhlapele mleko in za čokoladno mleko. Obenem z odrezki in kuponi morajo prinesiti tudi knjigo potrošnikov zaradi običajne kontrole.

Odrezke za maslo naj dvignejo v varnišice in podpirne menze danes pri občinskem prehranjevalnem uradu za potrebe meseca maja.

Naročila tekstilij ZVU se zaključujejo danes. Naročilo se izvrši potom odredka XV. žilvske kazenske marea-juni 1947. Zamudnikov ne bodo upoštevali.

TRIJE POLICAJI izgubili tožbo proti našemu odg. uredniku

Brata Vidmarji in Ungaro so bili med drugimi zapleteni v napad na stanovanje dr. Rutarja v Gorici dne 10. oktobra l. l. Proti omenjenim je lastnica hiše vložila ovadbo. Ker pa je naš list o zadevi poročal in imenoma navedel brata Vidmarja in Ungaro, so omenjeni po šestih mesecih vložili tožbo proti našemu odg. uredniku.

Razprava se je vršila 8. aprila. Obdolženca je zagovarjal odvetnik dr. Angel Kukanja. Na tej razpravi tožitelji sploh ni bilo. Po zaslišanju dr. Rutarja je bila razprava preločena na 15. april. Od tožiteljev sta se to pot zglasila le brata Vidmarja, tretjega pa tudi tedaj ni bilo. Na vprašanje zakaj jih na prvi razpravi ni bilo, se je eden izmed bratov izgovoril, da ni vedel, kje se vrši; drugi pa, da je sicer prišel v Trst, a da ni mogel najti sodišča (se sreča, da je pri policiji!). Razprava je bila znova preločena na 29. april. To pot so se zglasili vsi trije in pripeljali še dve priči, ki pa nista mogli v ničemer spremeniti dejanskega stanja. Eden izmed bratov Vidmarji se je na zadnji razpravi pojavil s trikoloro v gumbici, kar mu pa ni prišlo všeč.

Tožilec odvetnik Buda je zahteval opustitev, ker objava vesti, naslovljene se na dogodek prijavljen policiji, ne more biti kazniv, tudi če bi jo prizadeti smatral za žaljivo.

Ko je odvetnik Kukanja povzel besedo, so se tožitelji kljub ponovnemu opominu vedli tako nekoristno, da je sodnik ukazal, naj jih odstranijo. Ko je obramba zahtevala, je sodnik izrekel opustilo po razsodbo, ker dejanje ni kazniv, in obsesti tožitelja na plačilo sodnih stroškov.

KRONIKA

Nista imela sreče

23 letni Vogri Umberto in njegov stric Vogri Attilio sta prejšnjo noč skušala vdreti v tobakarno v ul. Rossetti 37A. Mimoidoč ljudje so ju opazili, da nista mogla izvršiti svoje namere. Vendar sta že v vlogi vrata in se pripravljala, da bi prisilila v notranjost, ko ju je policija aretirala ter prepeljala v svoj hotel.

Na trg se so okradli

Ko je prišla Cataletto Margherita, doma iz Barja in stanujoča v Trstu v ul. della Tesa 32, na trg Ponterosso, da bi si tam nakupila potrošnice, so ji neznanci izkamenili njeno plačilo. Kuverto, v kateri je imela 15.000 lir. Tako se je morala Cataletto vrniti domov brez blaga in brez denarja.

DAROVNI PRISPEVKI

Za partizanske sirote je darovala ob drugi obletnici smrti nepozabnega Ludvika Daneva njegova družina 500 lir.

Za sirote padlih partizanov, v počastitev spomina pokojne Svetke Čaharjeve daruje Cink Silva 250 lir. Za Dijaško matico daruje v isti namen Cink Silva 500 lir.

Za tiskovni sklad Primorskega dnevnika daruje Cink Silva v isti namen 250 lir.

KINO PREDSTAVE

ROSSETTI, 16.00: «Notre Dames, Ch. Laughton in M. O'Hara. SUPERCEINEMA, 16.00: «De la jeza je moja», Ch. Laughton in M. O'Hara.

PENICE, 16.00: «Zenski obraz», J. Crawford. IMPERO, 16.00: «Giganti», Stewart Granger in Jean Kent.

CINE DEL MARE, 16.00: «Obramba Sebastopol-a», Sovjetski film iz domovinske vojne.

KINO «PROSVETNI DOM» V NABREŽNJI v soboto in nedeljo: «Tajinsvena ženska».

Povedati moram doživljaj, ki me je malone porazil, ko sem obiskoval strelsko zaklonišče. Drvim in naenkrat zagledam: nekdo je planil iz zemlje ter mi poletel, sklonivši se, kolikor hitro je mogel, naproti. Kaj je to? Kakšen norec je to (mene se, kajpada, to ni nikalo), kakšen norec teka pod takim ognjem po prednji črti? Glej, Tolstunov... Zdi se mi, da nisem še nič pripovedoval o njem.

Nekako pred začetkom borbe je bil prišel k meni in se predstavljal: «Polkovni inštruktor sem za propagando, nekoliko bi rad delal v vašem bataljonu.» Priznati moram, da sem ga takrat krivo pogledal.

Tolstunov je bil prišel v bataljon za nedolžen čas. Če naj povem resnico, moram priznati: sprejel sem to kot nekakšno okrnjevanje svoje oblasti. Po predpisih ni imel Tolstunov nikakršnih pravic v bataljonu, ni bil moj komisar (tisti čas ni bilo v bataljonih komisarjev), toda... Ko se je predstavil, je dejal: «V vaš bataljon me je napotil polkovni komisar.» Molče sem to sprejel.

«Dobro,» sem pomislil, — pojdi in delaj, kar ti je ukazano. Videli te bomo, kakšen bo v borbi.»

In naenkrat — to srečanje.

«Kombat!» — Tolstunov me je vselej tako ogovarjal. — Kombat! Zakaj si ti tu? Leži!

— Leži ti!

— Jaz bom legel.

— Vrgla sva se na zemljo.

— Kombat, zakaj si ti tukaj?

— A zakaj si ti?

— Po dolžnosti!

Njegov črna oči so se smehljale. K vragu — ali je mogoče, da je uganil, kaj sem mislil o njem?

— Po dolžnosti!

PRVOMAJSKE PROSLAVE v Jugoslaviji, Sovjetski zvezi in drugih državah

V vseh mestih Jugoslavije so slovesno proslavili 1. maj. Beograd je bil ves z zastavami in po ulicah so postavili številne slavoioke, ki so simbolizirali uspehe pri delu na raznih gospodarskih področjih. Ze v zgodnjih jutranjih urah so se po ulicah vije številne povorke ob navdušenju ogromne množice. Ob 9. uri zjutraj se je na častni tribunji pojavil maršal Tito, kjer so bili tudi predstavniki sindikatov, mladine, jugoslovanske vojske, sovjetski, poljski, angleški, romunski, madžarski in turški poslanik ter drugi člani diplomatskega zbora kakor tudi delegacije narodnostnih manjšin in predstavniki Slovenske Koroške. Na tribunji je bila tudi delavska delegacija iz Julijske krajine. Sledil je mimohod delavskih skupin, ki so predstavljale najvažnejše industrije v Jugoslaviji.

Po vojaški paradji, ki je sledila, se je proslavljanje 1. maja nadaljevalo po vseh trgih ob ogromni udeležbi ljudstva.

Tudi v Ljubljani in vseh mestih Slovenije je ljudstvo z velikim navdušenjem proslavljalo svoj praznik in v povorkah simbolično prikazovalo dosedanje uspehe pri obnovi domovine.

V Moskvi in po vsej Sovjetski zvezi bodo prvomajske proslave trajale tri dni. Glavna točka teh proslav je bila vojaška parada na Rdečem trgu v Moskvi. Paradi je v družbi članov vlade prisostvoval generalissimo Stalin. Maršal Budjoni je v kratkem govoru govoril o podvigih sovjetske armade in poudaril, da bosta sovjetsko ljudstvo in vojska združena izvedla vse poverljene naloge.

V Varšavi, ki je bila vsa okrašena z zastavami, se je na trg Zmaga zbrala množica 200.000 ljudi. Zbrani množici so govorili ministri, predsednik Crankjevič, glavni tajnik delavske stranke Gomulka in Dolores Ibaruri. «La Passonaria», ki biva v Varšavi, Ibaruri je pozvala delavstvo, naj se združi v enotno fronto, kar bo najboljši odgovor na zmago demokracije. Izglasovali so resolucijo, ki izjavlja solidarnost s španskimi in grškimi ljudstvom.

V Pragi so na glavnem trgu priredili veliko zborovanje. Potek zborovanja so oddajali po radiu v srbohrvaščini, ruščini, bolgarščini in španščini. Ministrski predsednik Gottwald je govoril o dosedanjih uspehih vlade ljudske fronte in o zavestnosti v Sovjetsko zvezo, Jugoslavijo in Poljsko. Predsednik Beneš je poslal pozdravno brožavko sovjetski armadi.

Na tisoče in tisoče ljudi se je udeležilo prvomajskih proslav.

Prošnjo Madžarske bo preučil poseben odbor

Flushing Meadows, 2. — Varnostni svet OZN je sklenil, da izroči prošnjo za sprejem Madžarske v OZN posebnemu odboru v preučitev.

Nenavadna inšpekcija

V železniško čuvajnico št. 130 blizu Nabrežine so prišli ponoči na obisk tatovi. Odneli so 20.000 lir gotovine in krznen plašč, vredni 15.000 lir. Oboroje je last Elvire Ricciarenti.

Na trg se so okradli

Ko je prišla Cataletto Margherita, doma iz Barja in stanujoča v Trstu v ul. della Tesa 32, na trg Ponterosso, da bi si tam nakupila potrošnice, so ji neznanci izkamenili njeno plačilo. Kuverto, v kateri je imela 15.000 lir. Tako se je morala Cataletto vrniti domov brez blaga in brez denarja.

DAROVNI PRISPEVKI

Za partizanske sirote je darovala ob drugi obletnici smrti nepozabnega Ludvika Daneva njegova družina 500 lir.

Za sirote padlih partizanov, v počastitev spomina pokojne Svetke Čaharjeve daruje Cink Silva 250 lir. Za Dijaško matico daruje v isti namen Cink Silva 500 lir.

Za tiskovni sklad Primorskega dnevnika daruje Cink Silva v isti namen 250 lir.

KINO PREDSTAVE

ROSSETTI, 16.00: «Notre Dames, Ch. Laughton in M. O'Hara. SUPERCEINEMA, 16.00: «De la jeza je moja», Ch. Laughton in M. O'Hara.

PENICE, 16.00: «Zenski obraz», J. Crawford. IMPERO, 16.00: «Giganti», Stewart Granger in Jean Kent.

CINE DEL MARE, 16.00: «Obramba Sebastopol-a», Sovjetski film iz domovinske vojne.

KINO «PROSVETNI DOM» V NABREŽNJI v soboto in nedeljo: «Tajinsvena ženska».

Povedati moram doživljaj, ki me je malone porazil, ko sem obiskoval strelsko zaklonišče. Drvim in naenkrat zagledam: nekdo je planil iz zemlje ter mi poletel, sklonivši se, kolikor hitro je mogel, naproti. Kaj je to? Kakšen norec je to (mene se, kajpada, to ni nikalo), kakšen norec teka pod takim ognjem po prednji črti? Glej, Tolstunov... Zdi se mi, da nisem še nič pripovedoval o njem.

Nekako pred začetkom borbe je bil prišel k meni in se predstavljal: «Polkovni inštruktor sem za propagando, nekoliko bi rad delal v vašem bataljonu.» Priznati moram, da sem ga takrat krivo pogledal.

Tolstunov je bil prišel v bataljon za nedolžen čas. Če naj povem resnico, moram priznati: sprejel sem to kot nekakšno okrnjevanje svoje oblasti. Po predpisih ni imel Tolstunov nikakršnih pravic v bataljonu, ni bil moj komisar (tisti čas ni bilo v bataljonih komisarjev), toda... Ko se je predstavil, je dejal: «V vaš bataljon me je napotil polkovni komisar.» Molče sem to sprejel.

«Dobro,» sem pomislil, — pojdi in delaj, kar ti je ukazano. Videli te bomo, kakšen bo v borbi.»

In naenkrat — to srečanje.

«Kombat!» — Tolstunov me je vselej tako ogovarjal. — Kombat! Zakaj si ti tu? Leži!

— Leži ti!

— Jaz bom legel.

— Vrgla sva se na zemljo.

— Kombat, zakaj si ti tukaj?

— A zakaj si ti?

— Po dolžnosti!

Njegov črna oči so se smehljale. K vragu — ali je mogoče, da je uganil, kaj sem mislil o njem?

— Po dolžnosti!

Nova rudarska vas

Ajdovščina, 2. — Ravnateljstvo idrijskega rudnika je pripravilo načrt za zgraditev nove vasi za rudarje v bližini Idrije.

ležilo prvomajske povorke v Tirani. Na častni tribunji so bili tudi predstavniki jugoslovanskih sindikatov in predstavniki Enotnih sindikatov iz Trsta. V povorki so delavci nosili svoje delavske orodje in transparente, na katerih so bili zabeleženi uspehi dosedanjega delavstva. Navdušenje ljudstva je bilo nepopisljivo. Predsednik Enver Hodža je zbral na ljudstvo proglas, v katerem je poudaril dosedanje uspehe pri obnovi in govoril o bodočih nalogah.

Tudi v Parizu so se ogromne množice zbrle na trg Edinosti, kjer so nastopili razni govorniki. V povorkah so se vrstili alegorični vozovi okrašeni z zastavami. Med drugimi je govoril tudi Thorez. Ob priliki 1. maja je v Valenci govoril glavni tajnik Svetovne sindikalne zveze Louis Sallat.

Tudi v ostalih prestolnicah so 1. maj proslavili na slovesen način. V Sofiji je po mestnih ulicah šlo v povorki nad 150.000 ljudi. V Bukarešti je povorka 300.000 ljudi stiri ure korakala pred častno tribunjo.

Tudi v Ljubljani in vseh mestih Slovenije je ljudstvo z velikim navdušenjem proslavljalo svoj praznik in v povorkah simbolično prikazovalo dosedanje uspehe pri obnovi domovine.

V Moskvi in po vsej Sovjetski zvezi bodo prvomajske proslave trajale tri dni. Glavna točka teh proslav je bila vojaška parada na Rdečem trgu v Moskvi. Paradi je v družbi članov vlade prisostvoval generalissimo Stalin. Maršal Budjoni je v kratkem govoru govoril o podvigih sovjetske armade in poudaril, da bosta sovjetsko ljudstvo in vojska združena izvedla vse poverljene naloge.

V Varšavi, ki je bila vsa okrašena z zastavami, se je na trg Zmaga zbrala množica 200.000 ljudi. Zbrani množici so govorili ministri, predsednik Crankjevič, glavni tajnik delavske stranke Gomulka in Dolores Ibaruri. «La Passonaria», ki biva v Varšavi, Ibaruri je pozvala delavstvo, naj se združi v enotno fronto, kar bo najboljši odgovor na zmago demokracije. Izglasovali so resolucijo, ki izjavlja solidarnost s španskimi in grškimi ljudstvom.

V Pragi so na glavnem trgu priredili veliko zborovanje. Potek zborovanja so oddajali po radiu v srbohrvaščini, ruščini, bolgarščini in španščini. Ministrski predsednik Gottwald je govoril o dosedanjih uspehih vlade ljudske fronte in o zavestnosti v Sovjetsko zvezo, Jugoslavijo in Poljsko. Predsednik Beneš je poslal pozdravno brožavko sovjetski armadi.

Na tisoče in tisoče ljudi se je udeležilo prvomajskih proslav.

Prošnjo Madžarske bo preučil poseben odbor

Flushing Meadows, 2. — Varnostni svet OZN je sklenil, da izroči prošnjo za sprejem Madžarske v OZN posebnemu odboru v preučitev.

Nenavadna inšpekcija

V železniško čuvajnico št. 130 blizu Nabrežine so prišli ponoči na obisk tatovi. Odneli so 20.000 lir gotovine in krznen plašč, vredni 15.000 lir. Oboroje je last Elvire Ricciarenti.

Na trg se so okradli

Ko je prišla Cataletto Margherita, doma iz Barja in stanujoča v Trstu v ul. della Tesa 32, na trg Ponterosso, da bi si tam nakupila potrošnice, so ji neznanci izkamenili njeno plačilo. Kuverto, v kateri je imela 15.000 lir. Tako se je morala Cataletto vrniti domov brez blaga in brez denarja.

DAROVNI PRISPEVKI

Za partizanske sirote je darovala ob drugi obletnici smrti nepozabnega Ludvika Daneva njegova družina 500 lir.

Za sirote padlih partizanov, v počastitev spomina pokojne Svetke Čaharjeve daruje Cink Silva 250 lir. Za Dijaško matico daruje v isti namen Cink Silva 500 lir.

Za tiskovni sklad Primorskega dnevnika daruje Cink Silva v isti namen 250 lir.

KINO PREDSTAVE

ROSSETTI, 16.00: «Notre Dames, Ch. Laughton in M. O'Hara. SUPERCEINEMA, 16.00: «De la jeza je moja», Ch. Laughton in M. O'Hara.

PENICE, 16.00: «Zenski obraz», J. Crawford. IMPERO, 16.00: «Giganti», Stewart Granger in Jean Kent.

CINE DEL MARE, 16.00: «Obramba Sebastopol-a», Sovjetski film iz domovinske vojne.

KINO «PROSVETNI DOM» V NABREŽNJI v soboto in nedeljo: «Tajinsvena ženska».

Povedati moram doživljaj, ki me je malone porazil, ko sem obiskoval strelsko zaklonišče. Drvim in naenkrat zagledam: nekdo je planil iz zemlje ter mi poletel, sklonivši se, kolikor hitro je mogel, naproti. Kaj je to? Kakšen norec je to (mene se, kajpada, to ni nikalo), kakšen norec teka pod takim ognjem po prednji črti? Glej, Tolstunov... Zdi se mi, da nisem še nič pripovedoval o njem.

Nekako pred začetkom borbe je bil prišel k meni in se predstavljal: «Polkovni inštruktor sem za propagando, nekoliko bi rad delal v vašem bataljonu.» Priznati moram, da sem ga takrat krivo pogledal.

Tolstunov je bil prišel v bataljon za nedolžen čas. Če naj povem resnico, moram priznati: sprejel sem to kot nekakšno okrnjevanje svoje oblasti. Po predpisih